

ÇAMUR VOLKANLARI ALT - KOMİSYONU KURULDU

Çamur volkanları yer bilimlerinde çok ender gözlenen özel öneme sahip jeolojik oluşumlardır. Bir kaç mm'den bir kaç km'ye kadar değişen boyutlarda volkanlar bilinmektedir. Küçük boyutlu çamur volkanları, sedimantöloji'de sıg denizel, göl, bataklık, gel-git düzü, vb. ortamlarda, yarı-sıvı sedimentler içinden gazın ve/veya suyun basınçla geçmesiyle çıkış noktasında oluşan, tabaka-yüzeyi yapılarıdır (GUI ve Kuenen, 1958)* Volkanlarda yükseklik/çap oranı (1/4-1/15) arasında değişmektedir, Büyük çamur volkanları daha yaygın biçimde, plaka sınırları boyunca gelişmiş derin havzalarda oluşmuş dev yapılarıdır. İlk kez 19. yüzyılın ortalarında bilimsel yaklaşımla incelenmiştir, Abich çamur volkanlarının, magmatik volkanlarla aynı oluşum mekanizmasına sahip olduğunu ve petrol - gaz yatakları ile sıkı ilişkisi olduğunu ileri sürdü. Batı'da, JA Veatch (1867)'in Kolorado Çölündeki çamur volkanları, E* Montserrat ve A. Dollfus (1867)'un Antillerdeki çamur volkanları ve T.K. Sapper (1896)'ın San Salvador'daki çamur volkanları ile ilgili bilimsel çalışmaları ve Kafkasya'da Mirchink, M.F. (1935), Fyodorof, S.F. (1939) ve Gorin, VA (1948) 'ın çalışmaları bu konudaki ilk bilimsel yayınlardır, Kafkasya'daki ilk bilimsel çalışma, I.M. Gubkin tarafından 1910 yılında yapılmış ve çamur volkanlarının petrol yatakları ile kökensel ilişkisi tesbit edilmiştir. I.M. Gubkin başkanlığındaki ekibin 1938 yılında Azerbaycan'da başlattığı araştırma sonucu çamur volkanları yardımıyla bazı petrol yatakları bulunmuştur. Daha sonra A.A. Yakubov başkanlığındaki Türk bilim adamları (1950-60 lı yıllarda) çamur volkanlarını çok uzun yıllar araştırmış, bir çok bilinmeyen özellikleri tesbit etmişlerdir (Yakubov, v.d. 1971).

Yer yüzünde oldukça sınırlı bir dağılım gösteren Çamur Volkanları; Azerbaycan» Gürcistan, Türkmenistan, Ukrayna, Kırım, Romanya, İtalya, Kazakistan, Özbekistan, İran, Irak, Hindistan, Burma, Çin, Batı Pasifik kıyı kuşağında, Sahalin, Japonya, Barneo, Jawa, Malaya Adaları, Yeni Zeland, Amerika, Alaska, Kanada, Güney ABD, Meksika, Kolombiya ve Venezüella'da tesbit edilmiştir. Bu dağılım günümüzde aktif olan plaka - sınır kuşakları ile olan ilişkilerini açıkça ortaya koymaktadır. ÇV, değişik disiplinlerde birçok bilim adamı tarafından incelenmiş olmasına rağmen, günümüzde bilinmeyen yönleri hala mevcuttur. Çamur volkanlarının, değişik yer - bilimleri disiplinleri karşısında sahip olduğu önemi, dünya üzerindeki dağılımı, yapılmış olan araştırmaların ortaya koyduğu yeni bilgiler göz önünde alınıldığında, çamur

volkanları ile ilgili araştırmacıların işbirliğini sağlayacak bir kuruluşa ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu ilginç yapılar üzerinde çeşitli ülkelerde yapılmış olan, dağınık çalışmaların toplanması, gelecekteki araştırmaların çok disiplinli ekiplerce planlı olarak yürütülmesi ve dünya çamur volkanları katalogunun hazırlanması, önemli sayıda çamur volkanına sahip bölgelerde arazi-eğitim çalışmaları ve bilimsel toplantıların yapılması, bu konuda çalışanlar arasında dayanışma ve işbirliğini sağlamak amacıyla bir Çamur Volkanları Alt - Komisyonu kurulmuştur. Bu konuda son 1989-91 yılları boyunca sürdürülen girişimler IUGS, başkanlığınca uygun bulunmuş ve COMTEC bünyesinde bir Alt-Komisyon olarak çalışmasının yararlı olacağı kabul edilmiştir Kyoto - IGC da durum ele alınmış ve idari kadrolarının tamamlanması için faaliyetlerin hızlandırılması öngörülmüştür.

Alt-Komisyonun etkinliklerinde IUGS nin genel bilimsel prensiplerine uygun olarak, aşağıda belirtilen konulardaki çalışmalara yoğunluk verilecektir;

Çamur volkanlarının ;

- Oluşum mekanizması, plaka tektoniği,derin havzaların oluşumu,
- HC birikim ve hareketleri ile kökensel ilişkisi
- *İç yapısı, stratigrafisi, morto - tektoniği
- Püskürttüğü katı malzemenin min^petrografi, jeokimya paleontoloji özellikleri ve kil mineralojisi
- Püskürttüğü sıvı ve gazın jeokimyası, Isotop jeokimyası
- Jeotermal sistem ile ilişkisi
- Diapirik yapı ile ilişkisi
- Yakın çevresinin jeofizik özellikleri
- Özel terminolojinin tesbit ve toplanması
- Aktivitesinin sürekli tesbiti için, jeofizik - jeokimyasal istasyonların kurulması ve işletilmesi
- Bölgesel ve dünya ölçeğinde kataloglarının hazırlanması

Komisyon üyesi olmak ve bu konularda çalışmak isteyen yerbilimci araştırmacılar, aşağıdaki adrese başvurarak üyelik formları isteyebilirler O

ADRES :

Dr. M, Salih BAYRAKTUTAN

Tel : (011) 87193

Mühendislik Fakültesi

Fax : (011) 87140

Atatürk Üniversitesi

Telex ; 74362 damu tr

25240 ERZURUM